

ЦРЖС Вх. № 14/24.01.2014,

СТАНОВИЩЕ

на проф. Цветан Желязков, дн – член на научно жури
за дисертационния труд „Теоретични основи и методико-технологични
аспекти на неспецифичната кондиционна подготовка в детско-юношеския
футбол“ на дисертанта доц. МАРИН ГЕОРГИЕВ ГЪДЕВ, доктор

За придобиване на научната степен „Доктор на науките“

Проблемът за усъвършенстване на човешката моторика заема централно място в съвременната теория на спорта. Става дума за една от основните, иманентни характеристики на човешката природа, която намира своята най-висша изява в екстремалните условия на тренировъчната и състезателната дейност в сферата на съвременния спорт.

Изясняването на този проблем е възможно единствено от позициите на системния подход като универсален метод на изследване на сложни многофакторни явления и процеси.

Върху тази солидна методологична основа е изграден дисертационния труд на доц. Марин Гъдев. Той представлява мащабна експериментална разработка върху богат фактически материал в продължение на 10-12 години. Доминиращата идея в работната хипотеза се свежда до формирането на експериментално изследване на синергетичен концептуален модел за преобразуване на двигателните качества в двигателни способности в рамките на т.нар. кондиционна тренировка в детско-юношеския футбол.

Реализирането на тази идея има своите принципни (методологични) и конкретни (приложни) измерения. И в двете предметни области са постигнати впечатляващи резултати, които отговарят на високите

критерии за една голяма докторска дисертация. Ще отбележим по-съществените от тях, които имат приносен характер за теорията и практиката на спорта.

В първото направление това е принципният методологичен фундамент, който включва:

- теорията на функционалните системи на П. Аохин (1978) като универсална теоретична база за структурно-функционална организация на сложни стохастични системи;
- кибернетичния принцип за „необходимото разнообразие“ или „опростяване на сложността“, формулиран от У. Р. Ъшби (1967) като задължително условие при изследването на много сложни биологични системи;
- теорията на неравновесни „дисипативни“ системи на нобеловия лауреат Ил. Пригожин (1977), които лишени от „обратна връзка“ се стремят към своята ентропия и неизбежно загиват за разлика от нелинейните, открити динамични системи, които се поддават на саморегулация и самоуправление;
- принципът на „допълнителността и съответствието“ в квантовата механика, формулиран от нобеловия лауреат Нилс Бор (1977), според който се изяснява диалектичната връзка между форма и съдържание, в конкретния случай единството на двигателните качества, навици и умения като иманентни компоненти на човешката моторика.

Върху тази солидна методологична основа доц. М. Гъдев разработва т.нар. „синергетичен концептуален модел“ на неспецифичната кондиционна подготовка със съответните фази, зони и етапи, които обогатяват представите за двигателната дейност в нейната цялост.

Втората част на дисертационния труд включва изцяло методико-приложни аспекти на кондиционната подготовка при подрастващи

футболисти. На базата на уникален фактически материал са реализирани голям брой задачи с приносен характер за спортната теория и практика:

- разкрити са най-благоприятните сензитивни периоди за развитието на двигателните качества в периодизацията на детско-юношеския футбол;
- установена е взаимовръзката между нивото на аеробния капацитет и анаеробната ефективност като ключов фактор за повишаване на техникo-тактическото майсторство във футбола;
- приложени са най-ефективни варианти от скоково-силови средства за повишаване на физическата кондиция;
- експериментално е обоснован модулен подход за построяване и управление на тренировъчния процес с подрастващи футболисти;
- направени са още голям брой изводи и препоръки, които обогатяват методиката и практиката в детско-юношеския футбол.

Изтъквайки безспорните достойнства на дисертационния труд следва да отбележим, че в него се съдържат и някои концепции и теоретико-методични постановки с подчертано дискуссионен характер. В една или друга степен те са свързани и с понятийния апарат на теорията на спорта. Независимо от това, или по-точно именно поради това, трудът на доц. М. Гъдев притежава качества на задълбочен теоретико-методичен труд с ясно формулирани алгоритми за спортната практика.

Това ми дава основание да предложа на научното жури да присъди научната и образователна степен „Доктор на науките“ на доц. Марин Георгиев Гъдев, доктор.

12.12.2013 г.
София

Изготвил:
Проф. Цветан Желязков, дн